

Lakatos Elemérné

Női felsőruházat – kisalkatrészek készítése

A követelménymodul megnevezése:

Fehérnemű-készítés

A követelménymodul száma: 1323-06 A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-016-30

BLÚZ KISALKATRÉSZEINEK KÉSZÍTÉSE

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Ön egy fehérneműgyártó cég varrodájában dolgozik szalagvezetőként. Főnöke azzal a feladattal bízta meg, hogy a szalagmunkára beosztott új munkatársakat betanítsa a különböző alapanyagból készülő női blúz alkatrészeinek készítésére. Fordítson figyelmet a szövött és kötött alapanyagok eltérő varrástechnológiai megoldásainak bemutatására.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A blúzoknak különféle fazonja van attól függően, hogy milyen nyakkivágással, gallérmegoldással, dekorációval készül. Változatos formai kialakításuk a mindenkori divathoz igazodnak. Fazonjuk szerint két fő típusuk van:

a) ingblúzok: sima vonalú, magasan záródó gallérral, elején végig gombolással készülnek. Bevarrott ujjuk hosszú – kézelővel –, háromnegyedes, vagy rövid is lehet.

1. ábra. Ingbúzok

b) divatblúzok: a fazont a gallér, a nyakkivágás és az ujj formájának változatossága adja.

2. ábra. Divatblúzok

Az évszaknak és az alkalomnak megfelelően készülhetnek könnyű szövetekből, vagy kötött-hurkolt kelméből. A varrodai gyártástechnológia megválasztását elsősorban az alapanyag határozza meg. Ennek megfelelően kell meghatározni az alkalmazott varrástípusokat, öltés- és varratípusokat, a kellékeket, valamint a gépeket, berendezéseket.

A blúzok sokféleségének megfelelően számos alkatrész összeállítása szükséges az előállításukhoz. Az alapvető alkatrészek mellett – eleje, háta, ujj, gallér – még más alkatrészek is szükségesek a modell kidolgozásához.

A blúz varrodai gyártását a technológia leírással lehet meghatározni. Ennek legegyszerűbb módja a műveletek megnevezése, felsorolása a technológia sorrendjének megfelelően. A varrodai megmunkálás három műveletcsoportra bontható:

- előkészítő műveletek
- összeállító műveletek
- befejező műveletek.

A műveletek besorolása általában a varrodai szervezéstől függ. A blúz esetében az előkészítő műveletek közé sorolhatók (a felsorolt műveletek általában a kisalkatrészek készítésére utalnak):

- az elejeszél készítése,
- a gallérokészítés,
- az ujjhasíték készítése,
- kézelő készítése.

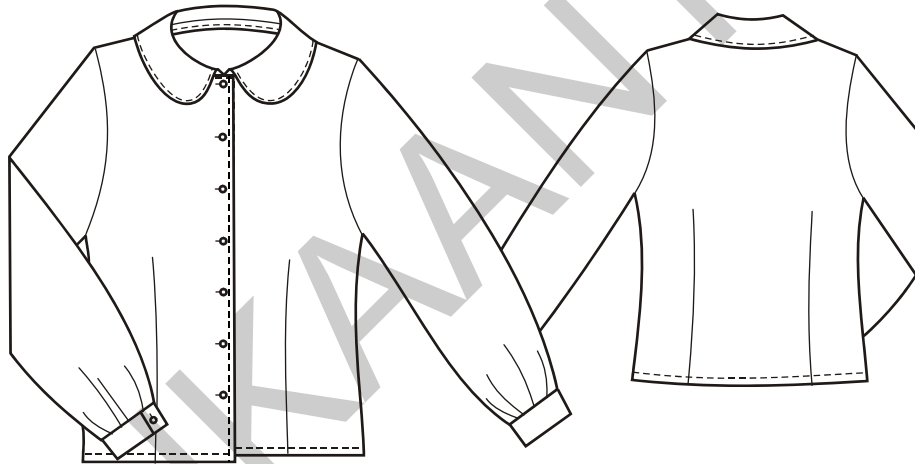
A technológia leírás másik, részletesebb módja a műveletrajzzal, metszeti ábrákkal kiegészített műveleti leírás.

Ebben a fejezetben egy adott fazonú blúz kisalkatrészeinek készítését mutatjuk be szövött, és kötött alapanyagból, a különböző technológiai megoldásokkal.

A BLÚZ KISALKATRÉSZEINEK KÉSZÍTÉSE

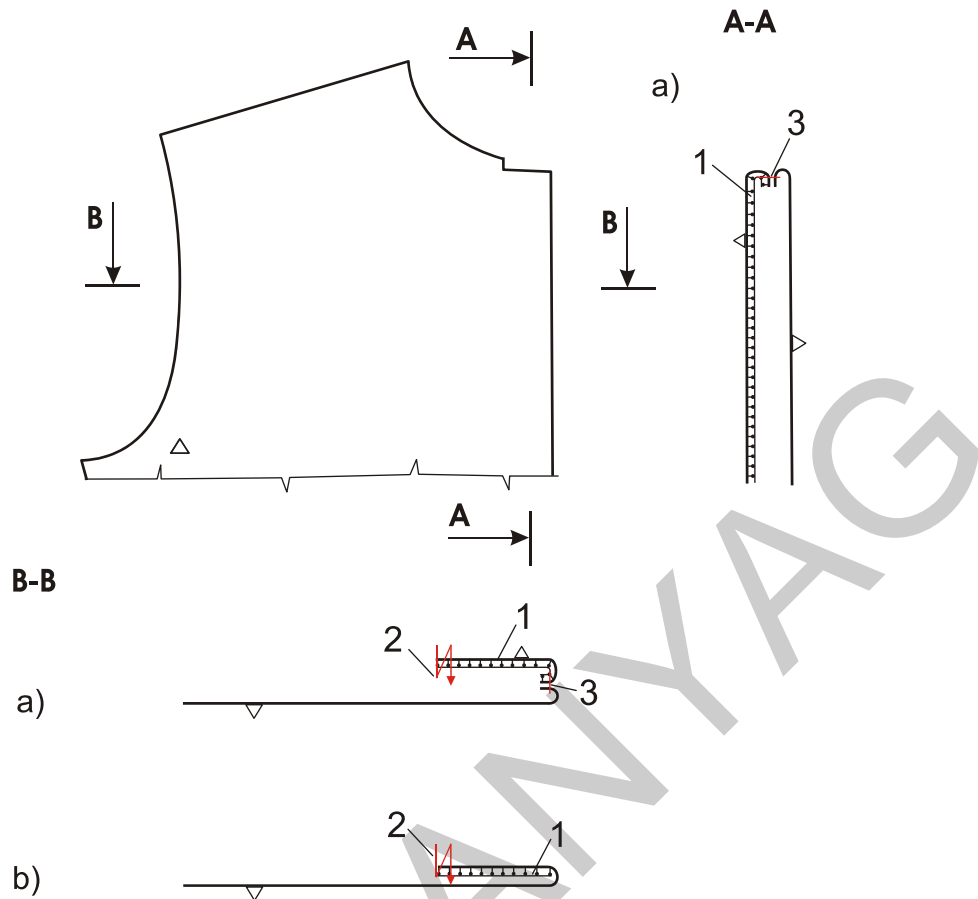
A kötött és a szövött alapanyagú blúzok varrástechnológiai eltérései:

- az elejeszélbe, gallérba, kézelőbe bevasalt ragasztós közbélés vékonyabb – kötött, vagy nemszőtt –, ezáltal a kelme szerkezetét, külső képét nem befolyásolja. Az elejeszél aláragasztása a gomblyukak miatt fontos, mert ellenkező esetben használat során megnyúlhatnak,
- az összevarrások általában biztonsági varrattal, vagy háromfonalas szegőöltéssel készülhetnek,
- a vállvarrásba a kelme elnyúlása miatt vállrögzítő szalagot célszerű befogni,
- az ujjhasíték és a kézelő készítése egyszerűbb, mint a szövött anyagoknál – például szegett hasíték szegő-, vagy biztonsági varrattal felvarrt kézelővel,
- az alj felvarrásakor gyakran alkalmaznak kéttűs, nagy rugalmasságú fedővarratot.

3. ábra. A blúz gyártmányrajza

1. Elejeszél készítése

4. ábra. Elejeszél készítése szövött (a) és kötött (b) alapanyagból

Az elejeszél készítésének lépései:

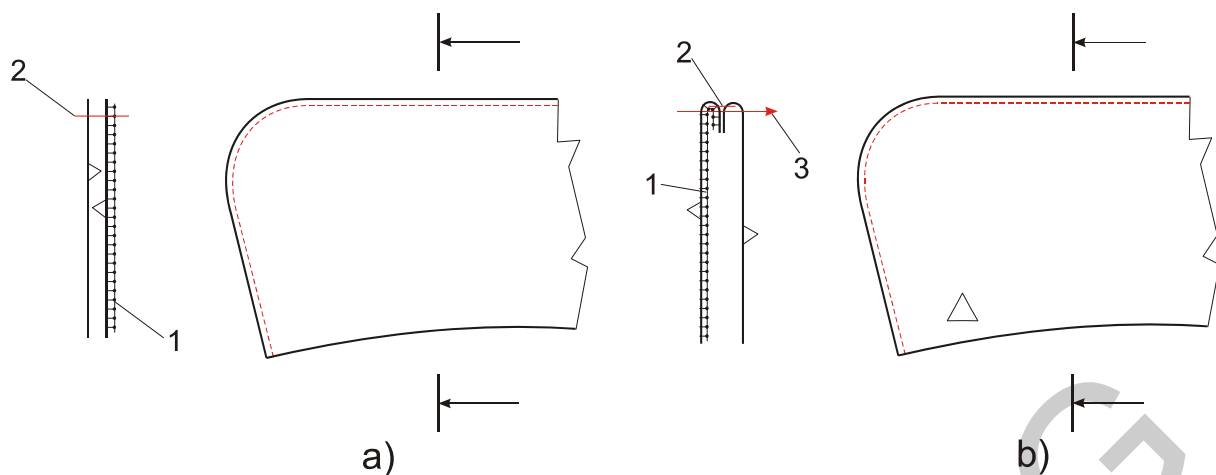
a) szövött alapanyagból

1. ragasztós közbélés bevasalása az elejealátétbe
2. elejealátét szegése
3. elejealátét felvarrása az elejeszélre – a nyakkör varrásszélességénél 90°-os szögben fordulva az EK vonal jelöléséig, elejealátét fonákoldalra fordítása

b) kötött alapanyagból készült elejeszél

1. ragasztós közbélés bevasalása az elejealátétbe
2. elejealátét szegése

2. Gallér készítése

5. ábra. Gallér készítése

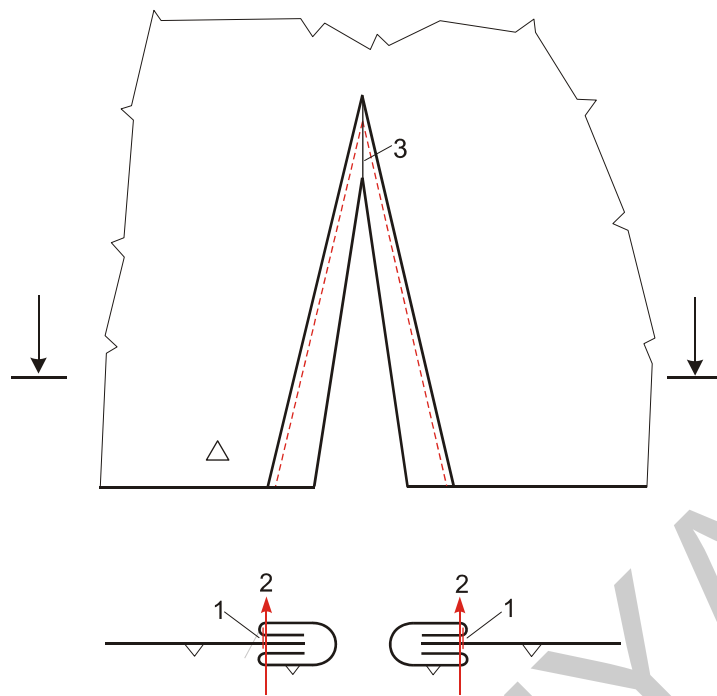
1. Ragasztós közbélés bevasalása a felsőgallérba.
2. Gallér összevarrása – varrasszélesség csökkentése, kifordítás, szegőképzés, vasalás.
3. Gallér díszítése.

A közbélés alsó-, vagy felsőgallérba ragasztását a szövet vastagsága, illetve a kötött kelme szerkezete határozza meg. Ez utóbbi esetén a ragasztás átnyomódhat a színoldalra, az anyag hullámosodhat, ezért az alsógallérba célszerű a közbélést bevasalni. Ragasztáskor mindig ügyelni kell a ragasztási paraméterek helyes megválasztására.

Vastagabb szövött anyagból készült gallérnál elegendő a varrasszélesség becsípése a varrásvonal mentén, vékonyabb anyagok esetében a becsípett varrasszélesség vasaláskor átnyomódhat a színoldalra. Kötött kelménél a becsípés nem célszerű a kelme szerkezete miatt.

3. Ujjhasíték készítése

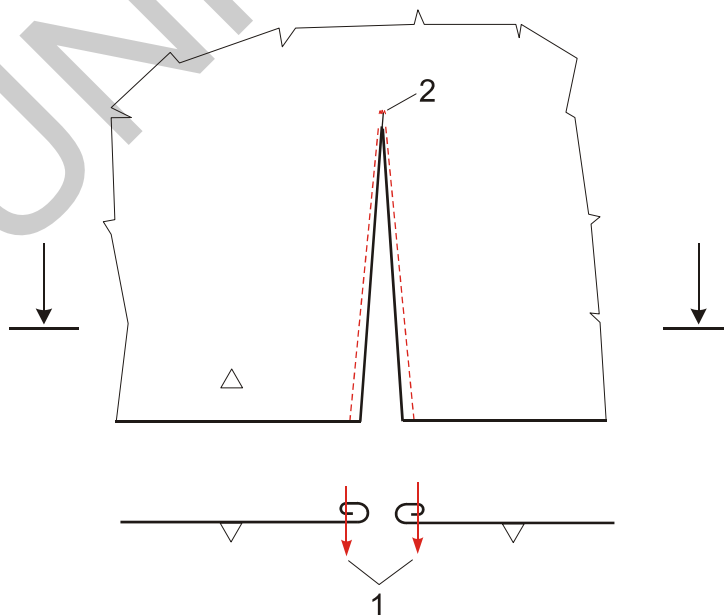
Arrow-hasíték készítése szövött alapanyagból

6. ábra. Arrow-hasíték készítése

1. Hasítékpánt rávarrása az ujjára – varrasszélesség csökkentése a hasítéknyílás végénél, pánt színoldalra fordítása.
2. Hasítékpánt visszatűzése 0,1 cm-es tűzésszélességgel.
3. Hasítéknyílás végének rögzítése – az egymásra helyezett pántok végének levarrása 45°-os szögben a fonákoldalról.

Szegett hasíték készítése kötött alapanyagból

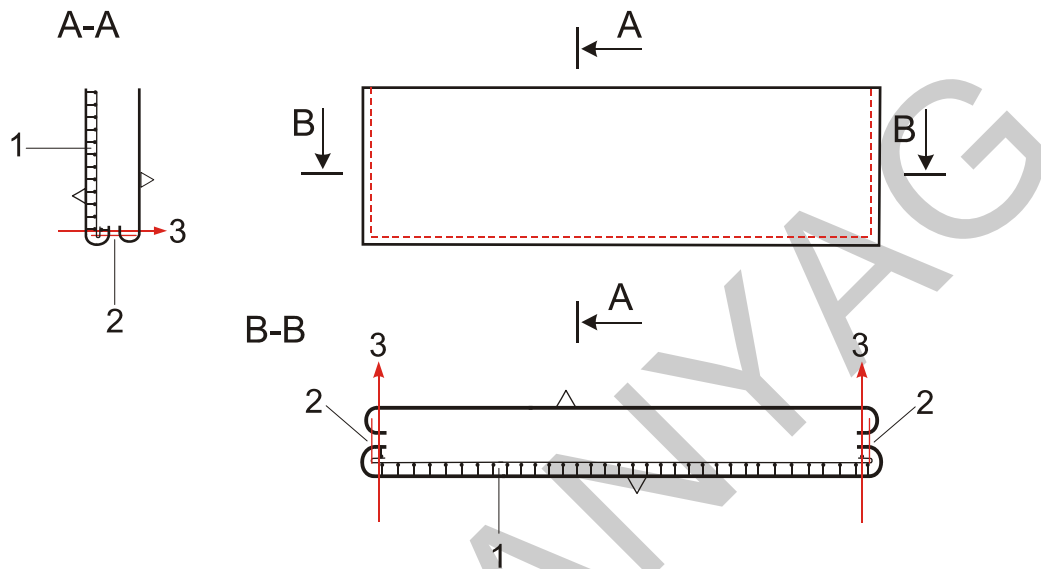

7. ábra. Szegett ujjhasíték készítésének műveletei

1. A hasíték mindkét szélének beszegése az anyag szélének kétszeres behajtásával.
2. A hasíték felső csúcsának elerősítése a felső hasítékrész alsóra hajtásával.

4. Kézeltő készítése

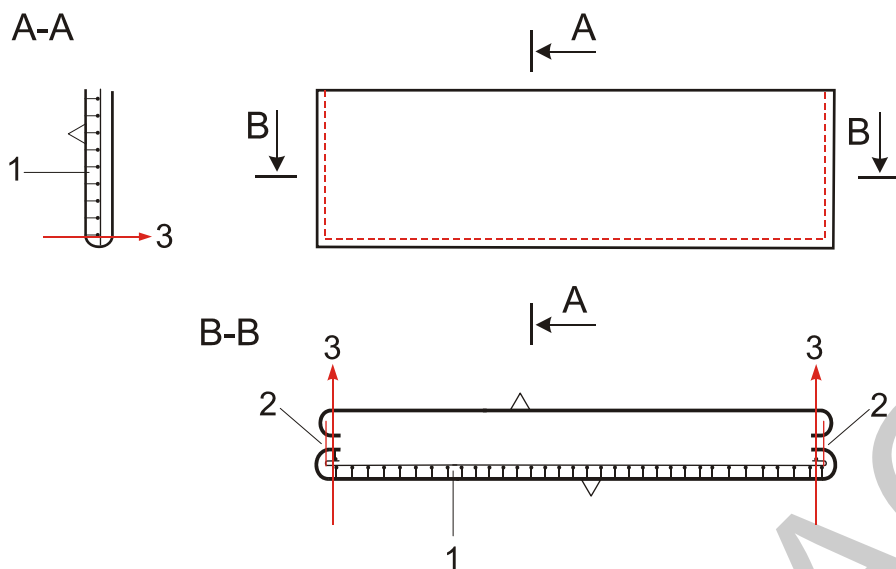
Kézeltő készítése szövött alapanyagból

8. ábra. Kézeltő készítés műveletei

1. Ragasztós közbélés bevasalása a felső kézeltőbe.
2. Alsó és felső kézeltőlap összevarrása – varrasszélesség csökkentése, kifordítás, levasalás.
3. Kézeltő díszítzése.

Kézeltő készítése kötött alapanyagból

9. ábra. Kézeltő készítés műveletei

1. Ragasztós közbélés bevasalása a felső kézeltőlappba.
2. A kézeltő két rövidebb oldalának összevarrása – kézeltő sarkainak levágása, kézeltő kifordítása, levasalása.
3. Kézeltő díszítzése.

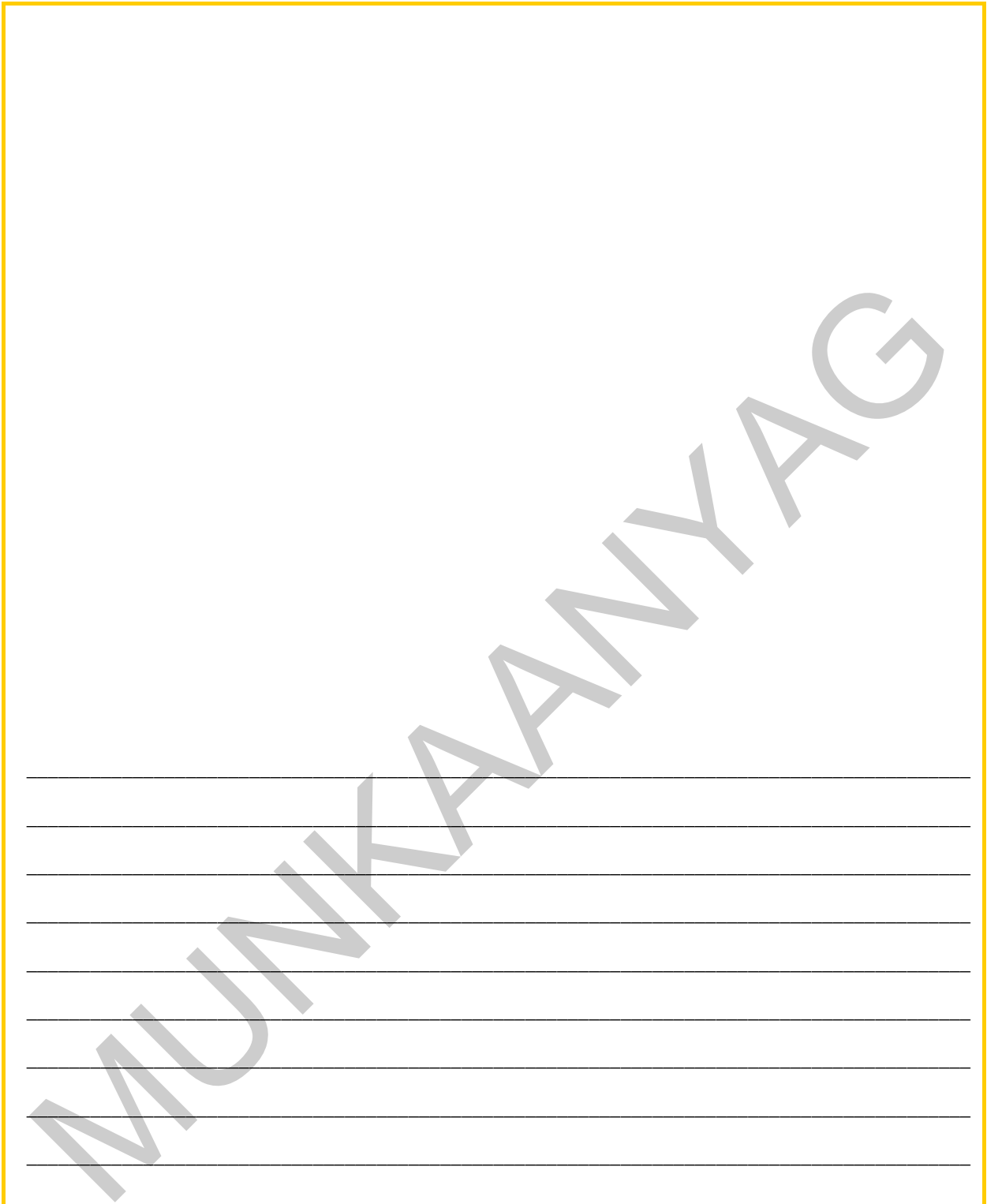
TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Tanulmányozza Körtvélyessy Erika–Molnárné Simon Éva Női ruhák készítése 4. fejezetét, és készítsen vázlatokat különböző gallérekészítésekről!

2. Gyűjtsön az interneten (www.otto.hu), vagy divatlapokból különböző stílusú és alapanyagú blúzokról képeket! Tanulótársával válasszanak ki tetszőlegesen két modellt, és elemezzék varrástechnológiai szempontok szerint!

3. A kiválasztott blúzokhoz tanulótársával készítsenek gyártmányrajzot, és írják le, milyen kisalkatrészekből állnak!

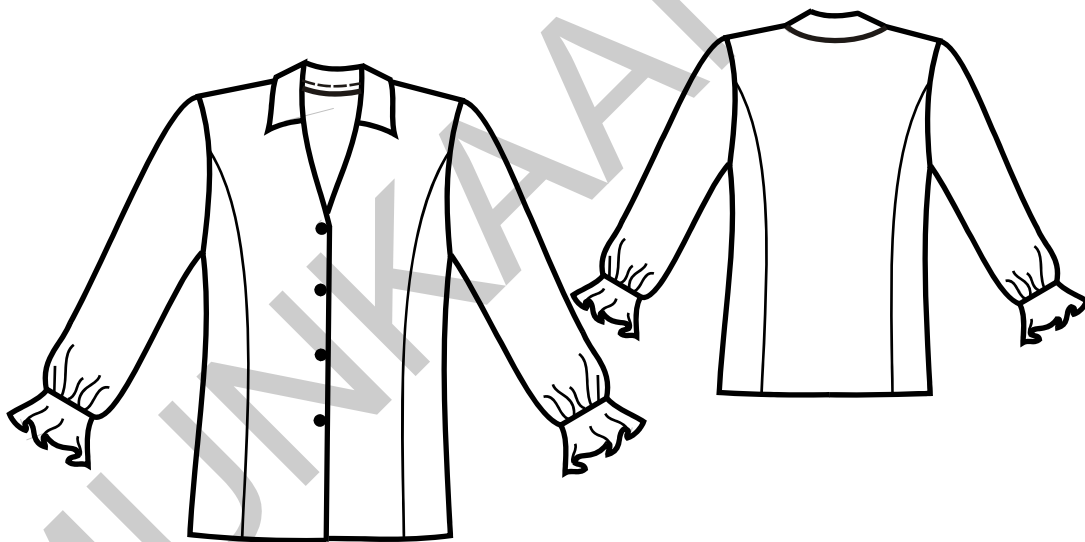
ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Sorolja fel a varrodai megmunkálás műveletcsoportjait!

2. feladat

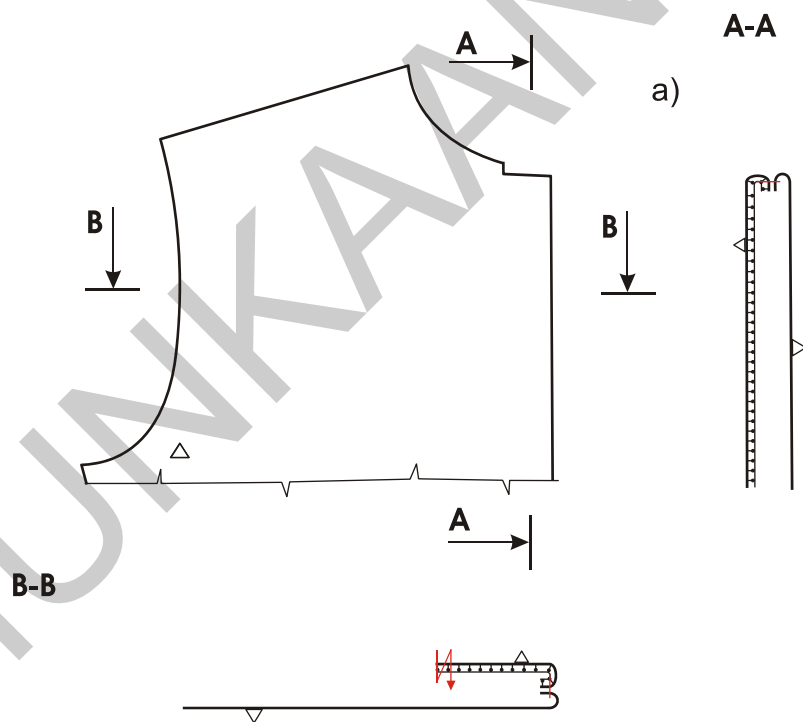
Sorolja fel a 10. ábrán látható női blúz előkészítő műveleteit!

10. ábra

3. feladat

Egészítse ki az elejeszél készítés metszetrajzát, és számozza be a varratokat a technológiai sorrendnek megfelelően!

11. ábra. Az elejeszél művelet és metszetrajza

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A varrodai megmunkálás műveletcsoportjai:

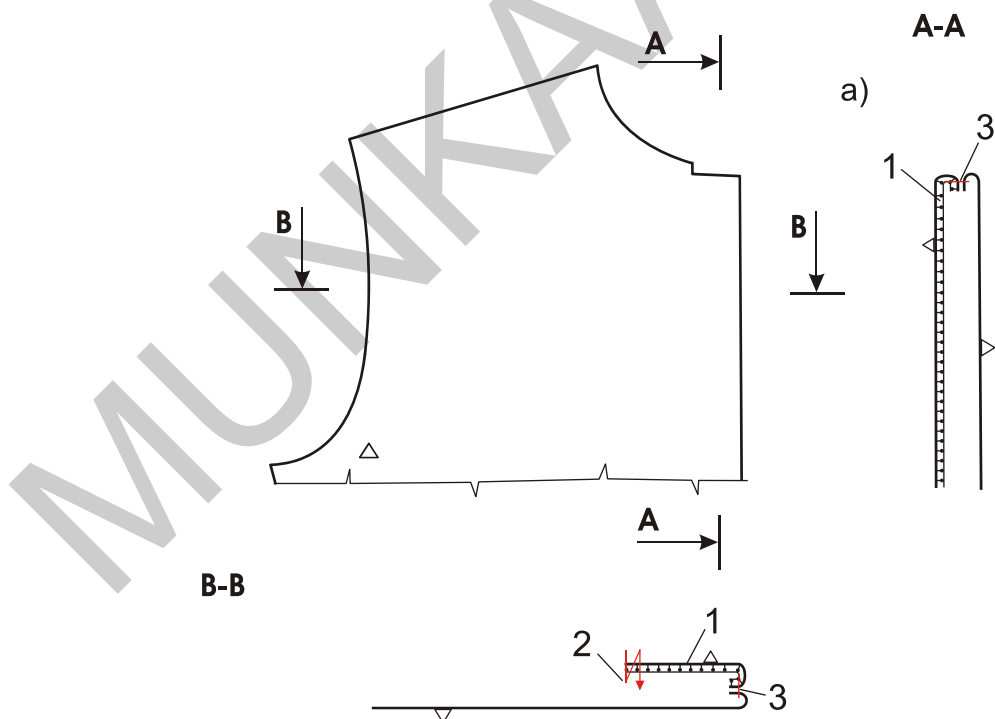
- előkészítő műveletek
- összeállító műveletek
- befejező műveletek

2. feladat

Előkészítő műveletek:

- ragasztós közbélés bevasalása a gallérba és az elejealátétbe
- gallér készítése
- szabásvonalak készítése az elején, hátán
- ujjfodor készítése

3. feladat

12. ábra. Az elejeszél készítésének műveletei

SZABADIDŐRUHA KISALKATRÉSZEINEK KÉSZÍTÉSE

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

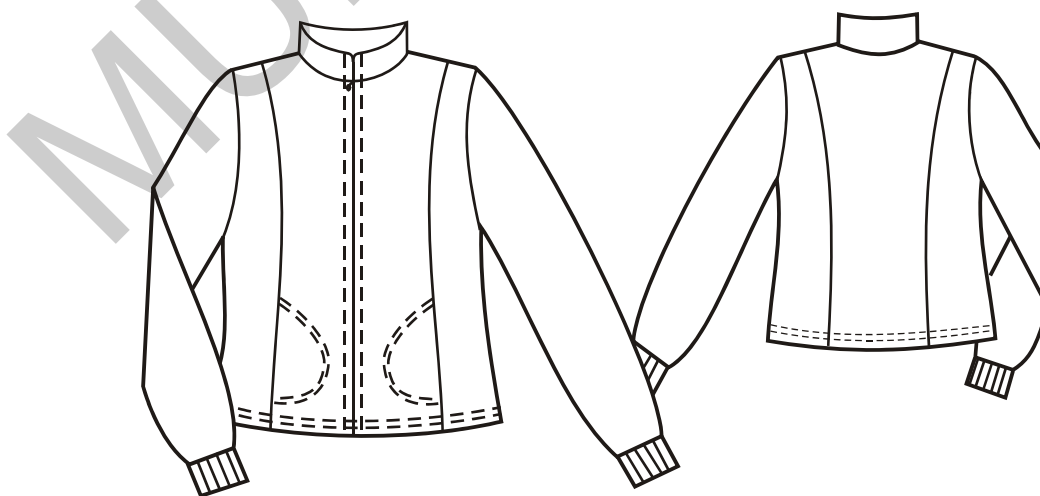
A fehérneműgyártó céghez ruhaipari szakiskolások érkeznek gyárlátogatásra. Az ön feladata, hogy a tanulók ismereteire építve bemutassa a szalagon készülő kötött alapanyagú szabadidőruhák alkatrészeinek varrástechnológiai kidolgozását.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A szabadidő ruházat nevében már benne rejlik, hogy sportos, kényelmes. Ezek a kifejezések magukért beszélnek. Otthon viseljük őket általában, vagy sportoláshoz. Ide sorolható a szabadidő ruházat olyan darabjai, amit otthoni pihenéshez, kiránduláshoz, nyaraláskor a strandon, vagy campingezéskor viselünk. Közös jellemzőjük, hogy színesek, változatos díszítésűek. A szabadidőruhák elsősorban kötött-hurkolt kelméből készülnek, melynek rugalmassága, alakváltozási képessége kényelmes mozgást biztosít.

A blúznál már ismertettük a kötött kelmék szerkezetéből adódó speciális varrástechnológiai megoldásokra, valamint a varrodai megmunkálás műveletcsoportjaira, így itt nem térünk ki rá részletesen.

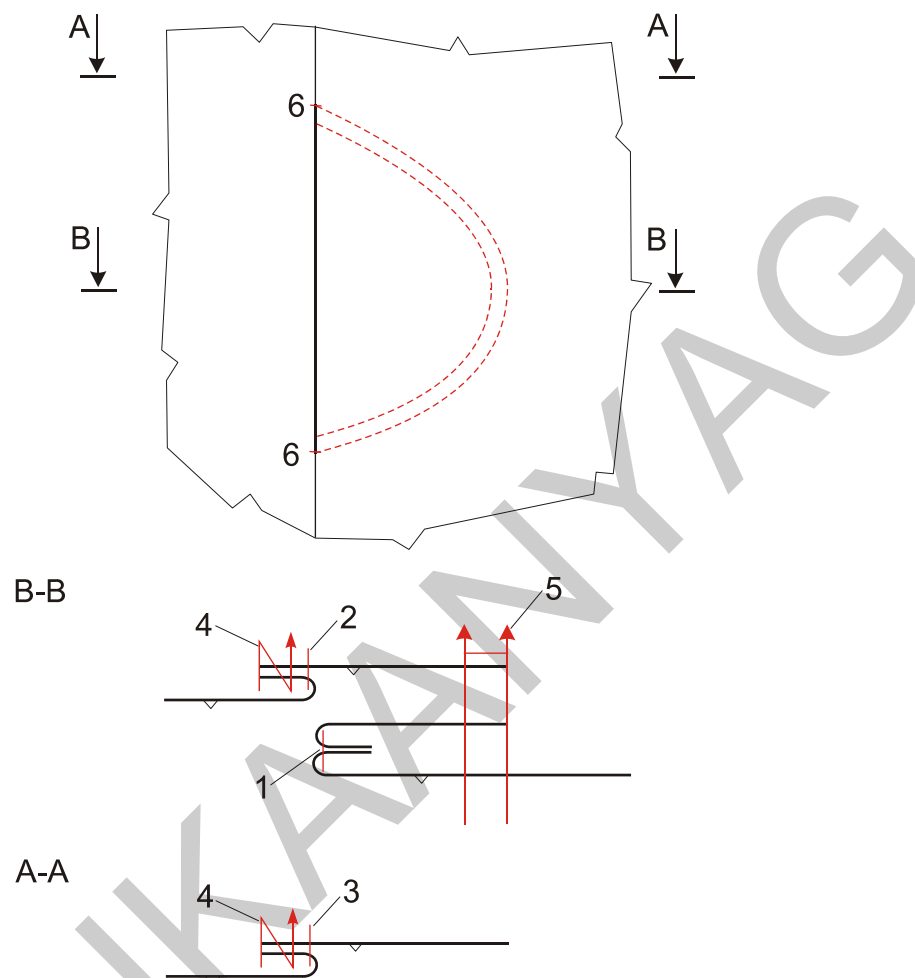
NŐI SZABADIDŐRUHA KÉSZÍTÉSE

13. ábra. Szabadidőruha gyártmányrajza

A szabadidőruha kisalkatrészeinek készítése

1. Szabásvonal, és szabásvonalba helyezett zseb készítése

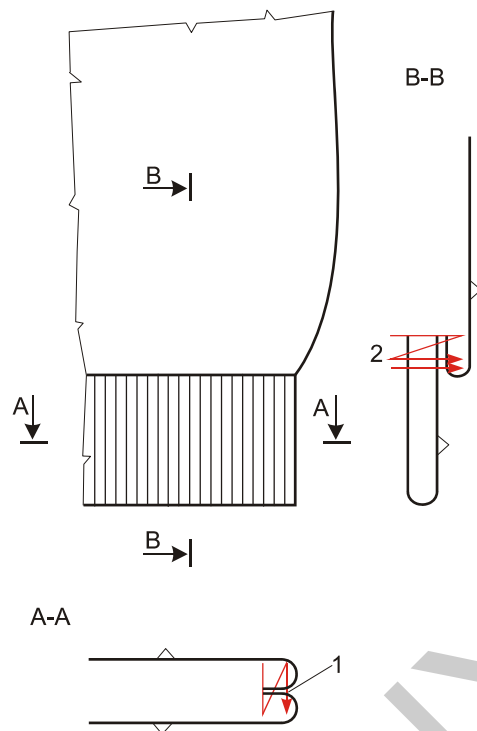

14. ábra. Szabásvonalba helyezett zseb készítése

Műveleti sorrend:

1. Felső zseblap felvarrása az eleje szabásvonalára.
2. Alsó zseblap felvarrása az oldalrész szabásvonalára.
3. Eleje és oldalrész összevarrása a zseblapok felső végéig – majd a zseb alsó végétől az aljvonalig, zseblap két végénél varrasszélesség becsípése.
4. Szabásvonal szegése az alsó zseblapon keresztül – zseblapok egymásra fektetése, és ideiglenes varrattal az elejére rögzítése.
5. Zseblapok fedőzése az elejére a színoldalról – ideiglenes varrat kiszedése, vasalás.
6. Zseb végeinek erősítése.

2. Ujjkészítés

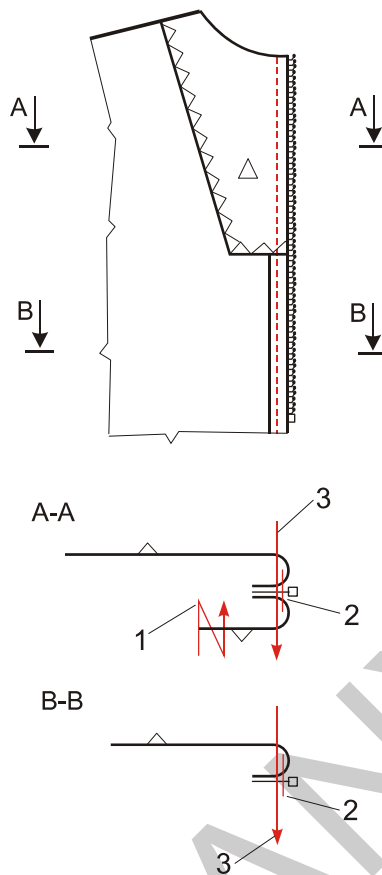
15. ábra. Szegélypánt felvarrása az ujjára

Műveleti sorrend:

1. A szegélypánt két rövidebb oldalának összevarrása szegővarrattal – szegőpánt kifordítása, félbehajtása.
2. Szegélypánt felvarrása az ujjára biztonsági varrattal.

A rugalmas kötött szegélypánt mérete a csukló körméretének felel meg. Felvarrásnál ügyelni kell az ujj alja bőségének egyenletes elosztására.

3. Húzózár bevarrása

16. ábra. Húzózár bevarrásának műveletei

Műveleti sorrend:

1. Elejealátét szegése.
2. Húzózár bevarrása az elejealátét és az eleje közé – az alátét vonalától lefelé az elejevonalra – alátét fonákoldalra fordítása.
3. Húzózár díszűzése.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

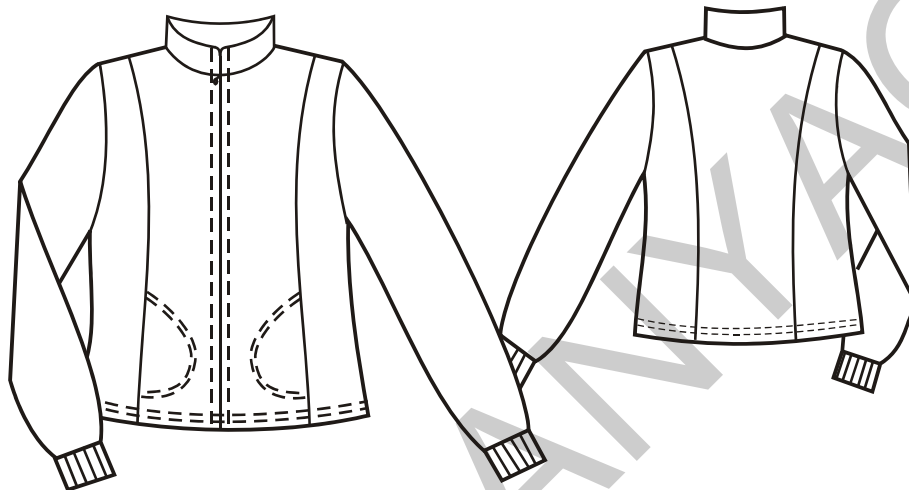
1. Oktatója segítségével készítse el kötött alapanyagból a szabásvonalba helyezett zsebet!
2. Beszéljék meg, milyen varratípusok alkalmasak a kötött kelmék varrásához!
3. Válasszon a Burda divatlapból egy női szabadidő ruhát, rajzolja le és a varrástechnológiai leírás alapján írja le a kisalkatrészek készítésének menetét!

MUNKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. Feladat

Válassza ki az alábbi műveletek közül a 17. ábrán látható szabadidő ruha előkészítő műveleteit!

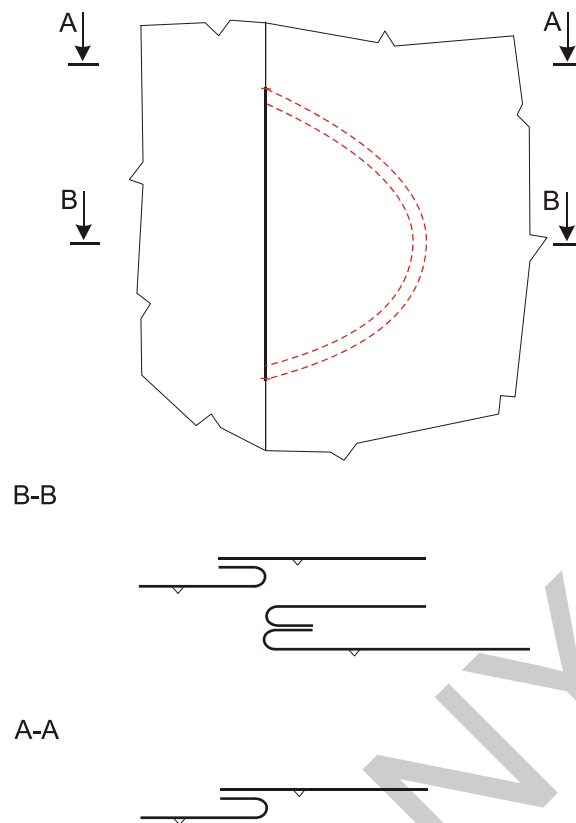

17. ábra

- ujjak bevarrása
- szabásvonalba helyezett zseb készítése
- oldalak összevarrása
- húzózár bevarrása
- ujjkészítés
- vállak összevarrása rögzítőszalag befogásával
- elejealátét szegése
- gallér felvarrása
- szabásvonalak készítése az elején, hátán
- gallér készítése
- alja felvarrása fedővarrattal

2. Feladat

Égészítse ki a szabásvonalba helyezett zseb készítésének metszetrajzát a hiányzó varratokkal! Számozza be a varratokat az elkészítés sorrendjének megfelelően!

18. ábra. Szabásvonalba helyezett zseb művelet és metszetrajza

3. Feladat

Írja le a zseb készítésének műveleti sorrendjét!

MUNKANYELV

MUNKANYELV

MUNKANYELV

MUNKANYELV

MUNKANYELV

MUNKANYELV

MUNKANYELV

MUNKANYELV

MUNKANYELV

MUNKANYELV

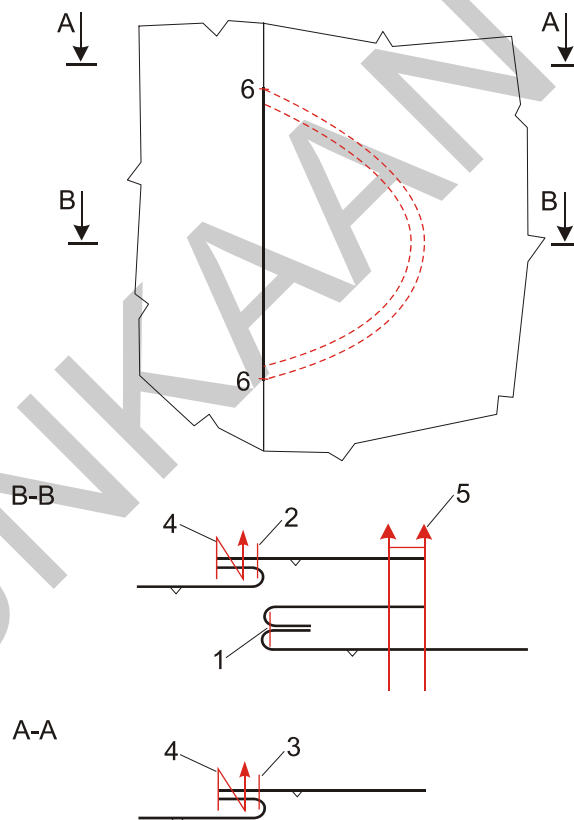
MEGOLDÁSOK

1. Feladat

Előkészítő műveletek:

- szabásvonalba helyezett zseb készítése
- húzózár bevarrása
- ujjkészítés
- elejealátét szegése
- szabásvonalak készítése az elején, hátán
- gallér készítése

2. Feladat

19. ábra. Szabásvonalba helyezett zseb készítésének műveletei

3. Feladat

Műveleti sorrend:

1. Felső zseblap felvarrása az eleje szabásvonalára.

2. Alsó zseblap felvarrása az oldalrész szabásvonalára.
3. Eleje és oldalrész összevarrása a zseblapok felső végéig – majd a zseb alsó végétől az aljvonalig, zseblap két végénél varrasszélesség becsípése.
4. Szabásvonal szegése az alsó zseblapon keresztül – zseblapok egymásra fektetése, és ideiglenes varrattal az elejére rögzítése.
5. Zseblapok fedőzése az elejére a színoldalról – ideiglenes varrat kiszedése, vasalás.
6. Zseb végeinek erősítése.

MUNKANYELV

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Vass Márta: Kötőipari konfekciós szakmai ismeret – Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1984

Felfalusi Istvánné: Fehérneműkészítő szakmai ismeret I. – Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1977

Körtvélyessy Erika-Molnárné Simon Éva: Női ruhák készítése – Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2003

AJÁNLOTT IRODALOM

Körtvélyessy Erika-Molnárné Simon Éva: Női ruhák készítése – Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2010

MUNKANYAG

A(z) 1323–06 modul 016–os szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
33 542 05 0100 21 01	Fehérnemű-készítő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
18 óra

MUNKANYELVI ANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató